

‘Migratietaboe helpt niet tekort mensen oplossen’

Strenge Nederlandse regels voor het aantrekken van personeel van buiten de EU schieten hun doel voorbij, signaleert de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken. De angst voor arbeidsmigratie is in Nederland zo groot, dat de voordelen ervan ondergesneeuwd raken en regelgeving zijn doel voorbijschiet. Vanuit economisch oogpunt zou het goed zijn het arbeidsmigratiebeleid te heroverwegen, zegt vicevoorzitter Tesseltje de Lange.

‘Migratietaboe staat de aanpak van krapte op de arbeidsmarkt in de weg’

➔ **Mogelijkheden voor legale arbeidsmigratie zijn beperkt**

➔ **Dat treft bedrijven met een tekort aan personeel**

➔ **Die conclusie trekt adviescommissie ACVZ**

Elfanie toe Laer
Amsterdam

De angst voor arbeidsmigratie is in Nederland zo groot, dat de voordelen ervan ondergesneeuwd raken en regelgeving haar doel voorbijschiet. Vanuit economisch oogpunt bezien zou het goed zijn het arbeidsmigratiebeleid te heroverwegen.

Dat is de belangrijkste conclusie van het rapport *Legale kanalen voor arbeidsmigranten* van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ). Vooral in het middensegment van de arbeidsmarkt zijn de mogelijkheden voor legale arbeidsmigratie beperkt, stelt vicevoorzitter Tesseltje de Lange.

‘Het UWV becijferde dat een op de vijf werkgevers vanwege een personeelstekort minder kan produceren dan hij zou willen’, zegt ze. ‘In bijvoorbeeld de techniek en de zorg is grote behoefte aan mankracht.’

Het gecontroleerd toelaten van arbeidsmigranten van buiten de Europese Unie zou een instrument kunnen zijn bij de aanpak van de krapte. Europese regels bieden mogelijkheden om beleid op dit terrein te ontwikkelen, maar Nederlandse uitzonderingen hierop maken dat het in de praktijk meestal onmogelijk is een arbeidsmigrant naar Nederland te halen. Voor kennismigranten is dit wél mogelijk, maar lang niet alle beroepen

Tesseltje de Lange (ACVZ): ‘Arbeidsmigratie kan wellicht een alternatief worden voor illegale, vaak gevaarlijke migratie.’ FOTO: RENATE BEENSE VOOR HET FD

met tekorten voldoen aan de hoge salarishnorm van de kennismigrant.

‘In de discussie over arbeidsmigratie worden nu alle vormen van werk en migranten door elkaar gebruikt en dat leidt tot verwarring’, constateert De Lange. Donderdag, bijvoorbeeld, bleek uit onderzoek van ABN Amro dat steeds minder Oost-Europeanen in Nederland willen werken, voornamelijk vanwege de stijgende lonen in hun thuisland. Werkgevers reageerden op het nieuws door te opperen dat zij in Oekraïne of op de Filipijnen op zoek wilden gaan naar vervangers. ‘Maar dat is praktisch onmogelijk’, zegt De Lange. ‘Wie werknemers wil aannemen van buiten de EU, die niet in de categorie “kenniswerker” vallen, krijgt

te maken met zeer restrictieve regels.’

De Lange noemt het voorbeeld van een verzorgingstehuis in het oosten van het land dat kampte met personeelstekort. Het tehuis wilde graag migranten van buiten de EU aannemen, maar kon het kennismigrantenloon niet betalen. Pas na een maanden durende rechterlijke procedure kreeg de zorginstelling gelijk.

De Lange: ‘De wet schrijft een arbeidsmarkttoets voor. Dat betekent dat het UWV eerst moet uitzoeken of er érgens in de EU iemand is die dit werk zou kunnen doen. Zo ja, dan wordt de aanvraag geweigerd. Zo’n regel werkt heel beperkend. Zo heeft het UWV namelijk geen ruimte om een belangenafweging te maken, om mee te bewegen met de behoef-

te op de arbeidsmarkt. Voor de meeste werkgevers is het reden genoeg om niet eens aan zo’n aanvraag te beginnen.’

In het onderzoek zoomt de ACVZ in op het Duitse arbeidsmigratiebeleid. Daar wordt de economische waarde van de migrant hoog gewaardeerd en wordt ieder jaar bekeken hoeveel arbeidsmigranten in welke sector nodig zijn. Ook bestaat er een deal met de Balkanlanden: als mensen bewijzen dat zij de afgelopen twee jaar geen asielen hebben aangevraagd in Duitsland, kunnen zij in aanmerking komen voor een werkvisum. Het beleid heeft effect: het aantal arbeidsmigranten uit die regio vervijfvoudigde in drie jaar tijd tot 66.000. Ook biedt Duitsland in sommige landen van herkomst de immigranten al voor vertrek (taal)cursussen aan.

‘Natuurlijk is de Duitse arbeidsmarkt anders dan de Nederlandse en is het land bovendien veel groter, maar de effecten zijn het bespreken waard’, vindt De Lange. ‘De Duitsers hebben het economisch belang van arbeidsmigratie helder voor ogen. Bovendien zien zij het als alternatief voor illegale of kansloze asielmigratie.’ Terwijl het aantal aanvragen voor een werkvisum toenam, daalde het aantal asielaanvragen namelijk sterk.

Nederland leidt al lang aan het zogenaamde ‘gastarbeidertrauma’, signaleert De Lange. Zij constateert na jaren van onderzoek dat de wettelijke regeling voor arbeidsmigratie in Nederland niet meer fungeert als noodventiel dat kan helpen om krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken.

Het debat moet volgens de ACVZ uitgaan van de belangen van de ontvangende samenleving en werkgevers, maar ook van de migrant en het herkomstland. De Lange: ‘Dan kan arbeidsmigratie wellicht een alternatief worden voor illegale, vaak gevaarlijke migratie. Dat is ook de ratio van het akkoord van Marrakesh.’

Het liefst ziet de ACVZ dat er een commissie wordt opgericht die de behoefte aan arbeidsmigranten in Nederland regelmatig in kaart brengt en tekortberoepen aanwijst. ‘Duitsland doet dat, wij niet. Daardoor kun je eigenlijk niet goed het debat voeren over of, en zo ja welke arbeidsmigratie nodig is.’

Lang niet alle beroepen met tekorten voldoen aan de hoge salarishnorm van de kennismigrant